

NOVA DOBA

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za izposojništvo 240 Din.
Oglasil za *mm* višine stolpca 50 p. Reklame med tekstem 1 Din.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upravništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.666.

Nemčija v razvalinah.

Nemčija se je pred vojno ponašala, da je država reda, dela in miru. Ta država se je izpremenila v državo nereda in brezposelnosti, v državo gladi in bratomorskih bojov.

Današnja državna vlada se ima boriti proti dvojnemu sovražniku, notranjim in zunanjim! Francozi imajo zasedene najbogatejše industrijske pokrajine, posamezne zvezne dežele pa odpadajo ena za drugo. Da bi mogla državna vlada izvesti svoje obnovitvene načrte, je dala vso oblast v roke komisarijem in generalom. Bavarska, Saška in Turinška so se temu uprle. Na Bavarskem je odstavila državna vlada generala Lossowa, ker ni hotel izvršiti nekega povelja in ker je pozval vse poveljnike državne brambe, naj odpovedo pokorščino državni vladi. Odpoklicu generala Lossowa se je uprla bavarska vlada. Med Bavarsko in osrednjo vlado je obstojal spor že pred sestavo Stresemannovega kabineta. Komisar Kahr se s centralno vlado sploh ni hotel pogajati. Bavarska je prevzela bavarski del državne brambe, dokler se spor s centralno vlado ne poravnava, v svoje roke in imenovala generala Lossowa za vrhovnega komandanta, ki je odredil zaprisego Bavarski. Dne 8. novembra pa se je izvršil nov preobrat na Bavarskem. Ob pol 9. uri zvečer so se pripeljali pred Bürgerhaus, kjer je imel dr. Kahr zborovanje, tovarni avtomobili s oboroženimi narodnimi socialisti, ki so zasedli vse izhode dvorane, skopali strelske järke pred poslopjem in zaprli vse cestne dohode. Po govoru dr. Kahra je stopil Hitler v spremstvu 600 oboroženih v dvorano in izjavil, da je sedanja vlada odstavljena. Vrhovni poveljnik dežele je Ludendorff, Lossow državni obrambni minister in Hitler politični svetovalec. Pri Hitlerjevemu puču se na gre za bavarsko zadevo, temveč za postavitev desno-radikalne diktature. Hitler je izjavil, da hoče stabilizirati v Monakovem nacionalno državno vlado in ustanoviti armadno poveljstvo. Dr. Kahr in Pöchner prevzmeta važna mesta. Glavni poštni in brzozavni urad je zasedla policija, ki odklanja vsako informacijo o dogodkih.

Pri centralni vladi obstojate dve struji, ena za mirno rešitev notranjih sporov, druga za rešitev z železno roko. Na vseh straneh se močno širi komunistično gibanje. Komunisti izrab-

ljajo pomanjkanje, glad in revščino za svoje namene. Ruski komisar Trocki je izjavil, da je prišel za nemški proletarijat čas, da se polasti vlade. Med Nemčijo in Rusijo stoji poljski jez, ki je sovražnik proletarske diktature. Francija se ne namerava po izjavi Poincaréja vmešavati v bratomorni boj. Hudi boji s komunisti se vrše v Hamburgu, Braunschweigu in po drugih večjih mestih.

V Poruhrju in Porenju pridobiva separatistično gibanje vedno več tal. Separatistična vlada je proglasila rensko republiko, proti kateri pa se je uprlo prebivalstvo več mest. Ker centralna vlada noče dati jamstva za stvarne reparacijske dajatve industrialcem v Poruhrju, so ustavili rudokopi delo in odpustili skoraj vse delavce. Na deželi je sedanja vlada brez vsakega ugleda. Kmetje izvajajo pasivni odpor in nočejo dovažati živil v mesta. V Berlinu se polaščata meščanstva strah in groza pred zimo in lakoto.

Pred nami stoji skrahirana Nemčija, ki je danes na slabšem kakor sovjetska Rusija. Nemški politiki niso s svojo trmoglavostjo in oholostjo preje mirovali, da so upropastili celo državo, ki občuti sedaj, seveda nerada, da je pritisnjena ob tla in popolnoma premagana.

Politične vesti.

Uradniško vprašanje — bi se lahko označilo pri nas kot kriza cele državne uprave. Ne bomo razpravljali o službeni pragmatiki, o načinu kako se pri nas reducira in meče ljudi na cesto. Pribiti pa moramo ponovno ono dejstvo, da je ves stan državnih nameščencev že leto dni vsled narasle dragine tako sramotno slabo plačan, kakor nikjer na svetu. Posledice tega na vse strani ne morejo izostati. Vse obljube slovenskih avtonomistov Koroščeve stranke in vse obljube radikalov so ostale do danes neizpolnjene. Dalj so sicer uzakoniti v službeni pragmatiki, da pripadajo uradništvu skromno povišani prejemki že od 1. oktobra dalje, a niti tega ne izvrše. Čitamo pa že o načrtih, za koliko se naj nameščencem znižajo redbinske doklade po receptu »vzemi beraču še poprej košček kruha, predno si mu ga daš.« Ne spravljamo radi tega vprašanja v zvezo z našo politiko, reči pa moramo povsem odkrito, da bi to vprašanje bilo danes že mnogo povoljnejše

ustavi. Nekdo je govoril na vrtu. Gavroche' pogleda skozi odprtino v živi meji.

Dva koraka od njega, pri meji, na drugi strani, natančno tam, kamor bi bil priletel, ko bi bil izvršil nameravani skok, je bila prevrnjena skala, ki je služila za klop, in na tej klopi je sedel stari mož z vrta, pred njim pa je stala starka. Starka je besedila. Gavroche je razdozvalo poslušal.

— Gospod Maboeuf!
— Mabeuf! misli Gavroche, kako smešno ime.

Poklicani stari ni zinil besedice. Nato starka še enkrat:

— Gospod Maboeuf!
Zdaj se je starček odločil odgovoriti, ne da bi pogledal.

— Kaj je, mati Plutarque?
Mati Plutarque! misli Gavroche, drugo smešno ime.

Mati Plutarque je nadaljevala, a starček se je trudil ji odgovarjati:

— Gospodar je nezadovoljen.
— Zakaj?
— Dolgujemo mu tri termine.

— V treh mesecih mu dolgujemo štiri.

— Pravi, da nas vrže iz hiše.

rešeno, ako bi bila demokratska stranka v vladi soodločujoča. Preteklost je pokazala, da je zlasti slovensko zastopstvo demokratov v tem pogledu vendar marsikaj doseglo in da činovništvo takrat ni bilo tako stepena in ponižana brezpravna raja kakor je danes. Nekdaj ni šlo, ko je bilo boljše, vse se je puntalo na demokrate kot soodgovorne, danes mora iti in se mora živeti v najhujši bedi in lepo molčati — to je oni razložek, ki nam daje misliti in o kojem naj bi razmišljali mirno tudi državni nameščenci in po tem tudi uredili in usmerili svoje ravnanje v bodoče, ako hočejo dobro svojemu stanu in svojim naslednikom.

Bolgarija je sprejela naše zahteve. Dne 6. tm. je sklenil bolgarski ministrski svet, da se vkloni v polnem obsegu zahtevam jugoslovanske note, o čemur je bil naš poslanik obveščen. Zadoščenje se je izvršilo, tako da je še isti večer bolgarski vojni minister Ulkov s svojim adjutantom posetil našega vojnega atašeja v njegovem stanovanju ter se pri njem opravičil. Dne 7. tm. je izkazala četa vojakov, broječa 250 mož, z zastavo in vojaško godbo na čelu naši zastavi, ki je bila izobešena na poslopju jugoslovanskega poslanništva. Godba je intonirala našo himno in bolgarski zastavonoša je pobesil svojo zastavo. Ministrski predsednik Cankov je posetil našega poslanika Rakića in se v imenu bolgarske vlade opravičil. Izsledili in kaznovati se bodo tudi atentatorji. Glede odškodnine naj določi haaska mirovna konferenca. Trezna bolgarska javnost odobrava, da je incident z Jugoslavijo likvidiran.

Bolgarski odgovor na našo noto. Bolgarska vlada je poslala odgovor na noto naše vlade povodom napada na našega vojnega atašeja, v kateri izreka globoko ogorčenje, ki ga je izzvala nota, izročena od jugoslovanskega poslanništva. Vlada in javnost sta obsojila takoj dogodka. Bolgarska vlada vidi, da se izročene zahteve tičejo njegovega prestiža, in sicer v trenutku, ko je bolgarska vlada dokazala iskreno željo za ureditev razmer z Jugoslavijo. V smislu politike, ki jo je vodila doslej, bo s svojim korakom podpirala evropski mir in zato pristaja na zadoščenje, ki se zahteva od nje, najsi je še tako težko in še tolika žrtev za dostojanstvo države.

Komunistični napad na Krakov. Dne 5. tm. je udrila mnogoštevilna ko-

— Naj!
— Branjevka nas terja. Neče več dati drv. S čim bomo to zimo kurili? Ne bo drv.

— Saj je solnce.
— Mesar neče ni kreditirati, ni dati mesa.

— Ravno prav. Itak težko prebavljam meso. Leži mi v želodcu.

— Kaj bomo jedli?

— Kruh!

— Pek pravi naj plačamo takoj, češ, brez denarja ni kruha.

— Tudi dobro.

— Kaj boste jedli?

— Saj imamo jabolka na jablani.

— Ali, gospod, kar tako brez denarja se vendar ne more živeti!

— Če ga pa nimam.

Starka je odšla, starček pa ostal sam. Jel je primišljevali. Gavroche je tudi primišljeval. Bila je skoraj noč.

Prvi učinek Gavrochovega premišljevanja je bil ta, da je, namesto da bi mejo preskočil, legel pod njo. Veje grmičevja so se nekoliko razmaknile.

Glej no, je zase vzkliknil Gavroche, alkov! in se je vanj stisnil. Slo- nel je skoraj na klopi očeta Maboeuf.

munistična množica oborožena v mesto Krakov. Policiji je moralo pomagati vojaštvo s strojnimi. Množica je hotela razorožiti vojake. Tudi v Tarnovu in boryslavskem petrolejskem ozemlju je prišlo do boja med vojaštvom in stavkujočimi. Pri pouličnih bojih v Krakovu je bilo ubitih 44 oseb, in sicer 9 orožnikov, 5 vojakov in 30 civilistov. Nad 200 oseb je bilo ranjenih.

Na Poljskem mir. Del stavkujočih železničarjev se je zopet vrnil na delo. Železniški promet je z današnjim dnevom zopet upostavljen. Med vojaštvom vlada veliko ogorčenje nad delavstvom, ker je preiskava dognala, da so padli prvi streli proti ulancem iz delavstva. Vojaški komandant Krakova, Czikiel, je bil odstavljen.

Razkritje zarote na Madžarskem. Na Madžarskem je razkrila vlada obsežno zaroto fašistov. Ulain in tovariši so nameravali koncem novembra vreči Bethlenovo vlado. Listina, ki so jo našli ob priliki njegove aretacije, je naslovljena: »Začasna pogodba med Madžarsko in Bavarsko« ter podpisana od Bele Szemereja in Bohule. Poslanec Ulain je bil v stalnem stiku z madžarskimi in nemškimi nacionalisti.

Grško prebivalstvo za republiko. Republikansko gibanje na Grškem zavzema vedno širše dimenzije. Po vsej državi se vrše republikanski mitingi, na katerih ljudstvo zasmehuje monarhistične simbole. Proglasitev republike je samo še vprašanje časa. Obstojata dve glavni skupini javnega mišljenja. Prva hoče, da sedanja vlada določi plebiscit naroda, da se izjavi za republiko ali monarhijo. Druga, verizelistična, stoji na stališču, naj nova narodna skupščina sama odloči, ali je za monarhijo ali za republiko.

Celiske novice.

Trostov koncert nam je podal prave bisere klavirske literature. Od starih klasikov je bil zastopan Bach s preludijem in fugo. Bach je neizčrpen mojster kontrapunkta ter bi brez njega ne bilo ne Wagnerja, ne Strauša in ne Hindemitha. Naravno je, da se vsi moderni nemški komponisti naslanjajo na Bacha, posebno pri komorni glasbi. Busonijeva priredba fuge za klavir je obdržala skozinsko orgeljski značaj, razen tega kot nekaj plus mogočene klavirske pasaže in basove postope. Trost je dal skladbi neko posebno milino ter je zadnje takte kljub trdi temi

Slišal je dihanje osemdesetletnega.

Potem je za večerjo skušal zaspiti. Spal je ko mačka, spal z enim očesom. Čeprav je dremal, je Gavroche opazoval.

Belina temnečega se neba je razsvetljevala zemljo in ulica je bila ko jasna črta med dvema vrstama temnega grmičevja.

Hipoma se pojavita na tem belkastem pramenu dve postavi. Ena pred drugo.

— Evo dva človeka, je zamrmral Gavroche.

Prva postava se je zdela biti kak star meščan, sključen in zamišljen, več ko preprosto oblečen, in radi starosti je stopal počasi, sprehajaje se pod zvezdami.

Druga je bila ravna, mirna, drobna. Stopala je po korakih prve; toda v nameravani počasnosti se je le izdajala prožnost in spretnost. Ta postava je vkljub nečem divjem in vznemirljivim napravila eleganten utis; klobuk je bil lep, črna sukinja, dobro ukrojena, najbrž iz finega blaga in stisnjena v pasu. Glava je bila neke krepke ličnosti in v mraku je bil opaziti pod klobukom blede mladeniški profil. Ta

VIKTOR HUGO:

Gavroche.

(Odlomek.)

Nekega večera mali Gavroche ni ničesar zaužil; spomnil se je, da tudi prejšnji večer ni jedel; to je postalo nerodno. Sklenil je poizkusiti večerjat. Šel se je potepat na drugo stran Salbétriere v zapuščene kraje, tja, kjer se dogodijo srečni slučajji, kajti, kjer nikogar ni, je vedno kaj.

Ko je pred nekaj dnevi tam postopal, je bil zapazil star vrt in v njem starčka in staro ženo in v tem vrtu precej lepo jablano. Poleg te jablane se je nahajal nekak sadovnjak, le slabo zavarovan, iz kojega bi se dalo dobiti jabolko. Jabolko, to je že večerja, jabolko, to je življenje... Vrt je bil vstric samotne netlakovane ulice, obraščene z grmičevjem pred hišami, živa meja je bila vmes.

Gavroche se napoti proti temu vrtu; najde uličico, spozna jablano, vidi sadovnjak, ogleduje plot; plot, to je zanj skok. Mračni se, niti mačke ni na ulici, čas je ugoden, Gavroche se pripravlja na naskok, kar se hipoma

povzdignil v mogočni stretto. Brahmsova sonata je bila središče večera. Dovršenost v obširni formi, skrajno izrabljanje vsakega motiva, krasno ilustriranje programa. Trostovo podavanje neizmerno fino občuteno in v Skerzu ritmično absolutno. Sploh je ta živahni Skerzo nekaj posebnega. In Skrijabin! Ime večini še nepoznano. Cela vrsta jih je: Tanejev, Glazounov, Rimski-Korzakov, Rebikov, Mussorgski, Stravinski. Še le po vojni smo se seznanili z njimi. To so potence, ki danes najodločnejše vplivajo na vso sodobno glasbo. Kako radi n. pr. nemški kritiki svojim sodobnim komponistom očitajo »stravinskizem«. In hvala bogu opravičeno. Sodobna ruska glasba je tako mogočna in kulturna, da vpliva na vse narode ter sili k epigonstvu. Skrijabin je simfonik najmodernejšega kova. Pri eni simfoniji zahteva menjajočo barvno razsvetljavo. Sličen pojav je bil pri sonati. Luč se je menjavala s temo, sicer ne po navodilu Skrijabina, tudi ne Trosta; vendar pa zelo učinkovito, pa tudi sila neumorno. Trost je ostal v ravnovesju; preveč se je uživel v skladbo, ki je polna ognja in ritmičnih ter dinamičnih fines. Večer je zaključil Chopin, ki je pač zastopan na vsakem klavirskem sporedu. Krasno sestavljen spored je ogrel tudi maloštevilno publiko, tako da je moral Trost dodati Topič.

Koncert Brandl-Ličar. Vso celjsko publiko tem potem še enkrat opozarjamo na koncert, ki ga priredi naša »Glasbena Matica« v pondeljek, dne 11. tm. ob pol 21. uri v mali dvorani hotela »Union« s sodelovanjem odlične vijolinke virtuozinje ge. Fani Brandl in slavnega pianista g. prof. Cirila Ličarja. Spored je tako pester, da bo občinstvo glede umetniškega užitka v vsakem oziru prišlo na svoj račun. Opozarjamo, da igra g. Ličar prvokrat v Celju. Vsaka beseda o umetniški kvaliteti obeh umetnikov bi bila odveč, saj smo go. Brandl že slišali na lastna ušesa, dočim uživa g. Ličar svetoven sloves izza časa svoje turnee s češkim virtuozom Jaroslavom Kocijanom. — »Glasbena Matica« se tem potem obrača na celjsko občinstvo z resno prošnjo, da posveča od nje mnogokrat z žrtvami prirejenim koncertom več pozornosti, ker bi sicer vsled izgub sploh morala opustiti koncertno delovanje. Trost je odhajal iz Celja z utisom, da je v svoji domovini tujec; naj se ne pripeti isto našemu Ličarju! S posebnim obžalovanjem je treba ugotoviti dejstvo, da je naše dijaštvo vseh vrst mačodane brez smisla za resne umetniške prireditve in da je izdaja posebnih cenih dijaških vstopnic za »Glasbeno Matico« breme, ker pri 10 prodanih vstopnicah stane tisk in davek več kot od teh 10 belih vran plačana vstopnina. Svoje čase smo se kot dijaki povsem drugače zanimali za enake prireditve! Pokažimo v pondeljek z razprodano dvorano, da smo kulture narod, ki zna ceniti umetnost in svoje najboljše umetnike! Predprodaja vstopnic se že vrši v trafiki ge. Marije Kovač v Aleksandrovi ulici.

Spojitve gostilničarskih zadrug v Celju. V torek, dne 6. tm. se je končno izvršila združitev celjske mestne in

okoljske gostilničarske zadruge v eno skupno organizacijo, katera obsega občine Celje mesto, Celje okolica, Sv. Lovrenc n. Pr., Svetina in Teharje in šteje okrog 120 članov. Združitev so se svoječasno iz narodnostnih ozirov upirali tako mestjani kakor okoličani, znano pa je, da je pokojni dr. Ambroschitsch imel to združitev v stalni evidenci za ono dobo, ko bode nemški element v okoliški zadrugi dosegel odločilen vpliv, na čemur se je delalo s polno paro. Po prevratu ste obe zadruge izrekli željo po spojitvi, katera je končno tudi bila od obrtne oblasti odobrena in na ustanovnem združnem zboru izvedena. Zborovanje je vodil imenom obrtne oblasti komisar gosp. Založnik. Načelnikom nove zadruge se je izvolil dosedajni načelnik mestne zadruge g. Drago Bernardi iz Celja, njegovim namestnikom pa gosp. Karol Stiglic iz Teharjev. Zadruga se je takoj pridružila kot članica Zvezi gostilničarskih zadrug v Celju. Za kritje proračuna se je sklenilo predpisati članom redne in izredne doklade, kojih višina je odvisna od velikosti včlanjenega obrata in interesa, ki ga ima član na združnem delu; izredna doklada se predpiše članom, kateri se vključijo v bilu zbora niso udeležili. Arhivalije dosedanjih zadrug, ki obenem prenehate s poslovanjem, prevzame nova zadruga; glede porabe imovine razpuščenih zadrug se bode po načelstvu še sporazumela. V načelstvo so izvoljeni samo možje, ki so znani po svojem živahnem zanimanju za združništvo, in obeta nova zadruga postati ena najagilnejših gospodarskih organizacij v Celju. Želeli je, da bi tudi ostale gostilničarske zadruge celjskega sodnega okraja kmalu uvidele neplodnost dela v brezpomembnih malih organizacijah. Tajniški posli Gostilničarske obrtne zadruge v Celju se odslej vršijo samo v združni pisarni hotela »Pri Pošti« v Celju, kamor naj se obračajo vsi člani iz naštetih občin v svojih stanovskih zadevah.

Otvoritev strokovne šole za vajence hotelirske, kavarniške in gostilničarske obrti v Celju. V četrtek 8. tm. ob 2. uri popoldne je bila slovesno otvorjena gostilničarska šola v poslopju meščanske šole. Otvoritvi je prisostvoval župan gosp. dr. Hrašovec, predsednik gostilničarske Zveze gosp. Božič, gg. Bernardi, Martinovič in drugi gostilničarji ter g. ravnatelj Serajnik. Šola je otvoril predsednik g. Božič, ki je pozdravil navzoče, zlasti g. župana in omenil velik pomen današnjega dne za gostilničarje in njihove vajence. Nato je govoril g. ravnatelj Serajnik, ki je v svojem govoru razložil velikansko važnost te šole in poudarjal, da bodo imeli na ta način gostilničarski vajenci strokovno in teoretično izobrazbo. Polagal je vajencem na srce, naj se potrudijo, da bodo imeli od poučevanja obilo koristi. Ustanovitev te šole je velikanska poteza od mož, ki so započeli to idejo in je upanje, da bo šola rodila obilo sadu. G. župan dr. Hrašovec je izjavil, da se je rad odzval povabilu, da prisostvuje otvoritvi te važne inštitucije. Ta šola je večjega pomena kakor vsaka obrtna šola, ker so učenci gostilničarske šole oni, s katerimi pridejo v stik tujci. Ako imajo gostilni-

izmed obeh mož pod drugim, premagan, grgrajoč, prekucujoč se, z mramornatim kolonom na prsih. Samo da ni bilo vse popolnoma tako, kakor je bil Gavroche pričakoval. Oni na tleh, je bil Montparnasse, oni na njem pa poštenjak. Vse to se je godilo par korakov od Gavrocha.

Starca je bil zadel udarec, toda vrnil ga je bil tako silno, da sta, kakor bi trenil z očesom napadalec in napadenec spremenila ulogi.

To je močen možek, misli Gavroche.

In ne more si kaj, da ne bi ploskal. Toda je bilo to ploskanje gluhim ušesom. Ni dospelo do obeh borcev, zaposlenih in zatopljenih eden v drugega in težko sopečih v borbi.

Nastala je tišina. Montparnasse se je moral braniti. Gavrochu pride na um: Jeli mrtev?

Poštenjak ni bil izgovoril besedice, ni vzkliknil. Dvignil se je, in Gavroche ga je slišal reči Montparnassu:

— Vstani!

Montparnasse je vstal, toda oni ga je držal. Montparnasse je izgledal klaverno in besno ko volk, napaden od ovce.

čarski vajenci dobro izobrazbo, napravi to najlepši utis na tujca, ki ponese dober sloves naših gostiln v daljne kraje. Opozarja vajence, naj se pridno uče in poslužijo ugodne prilike, ki se jim nudi. G. hotelir Martinovič se je zahvalil za podporo vsem onim, ki so pripomogli do uresničenja ideje, da se ustanovi gostilničarska šola ter da je bil g. župan v tem smislu isto z idejo gostilničarjev, ker je uvidel, da je taka šola neobhodno potrebna za gostilničarski naraščaj. Mladim učencem je pokazal na predstavnika mesta in jih s tem hotel opozoriti na važnost njihove šole. Velike važnosti je, da se gostilničarska mladež strokovno naučijo. Potreba je, da gostilničarji poskrbe za izobrazbo svojih ljudi in niso tako odvisni od tujih podanikov, kar se tiče gostilničarskega obrta. Zahvalil se je g. županu za naklonjenost in pomagal za uresničenje gostilničarske ideje, ustanoviti tako šolo. Učence je opomnil g. Martinovič, da morajo natančno paziti in ubogati svoje učitelje, ki so jim pridrženi za njihovo poučevanje. Gosp. hotelir Bernardi, kot predsednik mestne gostilničarske Zadruge, se je zahvalil g. Božiču in drugim, da so udeležili svoj načrt, poudarjal je veliko važnost šole in zabišal učencem, naj redno hodijo k pouku in se pridno uče. Gosp. Božič se je še enkrat zahvalil navzočim in zaključil lepo slavnost.

Proslava peletnice ujedinenja v Celju. Kakor vsako leto, se proslavi tudi letos 1. decembra proslava našega ujedinenja. Organizacija jugoslovanskih nacionalistov je imela 8. tm. članski sestanek, na kojem se je izvolil odbor za čim dostojnejšo proslavo te pomembne obletnice. Na sestanku se je sklenilo, da se k proslavi povabijo vse oblasti in uradi, narodnoobrambna in kulturna društva in korporacije, narodnostanovska društva in narodno občinstvo potom lepakov in časopisja.

Kolu jugoslovanskih sester so za Miklavževo obdaritev revne dece z obleko, perilom in obivalom darovali: Ljudska posojilnica, Celjska posojilnica, Hrvatska štedionica po 250 Din, Mestna hranilnica 125 Din, ga. Hani Diehl 1 par novih čevljev, ga. Gossloth 100 Din, ga. dr. Orožnova 40 Din, ga. dr. Steinfelzerjeva 30 Din, ge. dr. Schwabova in Mimi Kranjčeva po 20 Din, ga. Vera Grudnova 15 Din, ge. Finkova, dr. Erhaticičeva, Lipoldova, Vali Joštova po 10 Din, ge. Mirnikova, Roševa, Vrečerjeva, Socherjeva po 5 Din, g. dr. Premšak Ivan 5 Din, ge. Tohnova in Pogačarjeva po 3 Din. Dalje sledi. Srčna hvala!

Himen. V soboto se poroči gosp. Janko Ljuština, carinski revizor in podstarosta zagrebškega Sokola z gdč. Marico Čanderjevo. Obilo sreče!

Smrtna kosa. Dne 8. tm. jutraj je umrl po kratki mučni boleznii v 39. letu svoje starosti g. Andrej Zavodnik, mesar in posestnik restavracije »Pri Angelu«. Pogreb se vrši v soboto, dne 10. tm. ob 3. uri popoldne. Rodbini naše sozalje, pokojniku pa mir in pokoj!

Iz državne službe. Rudarski nadzornik v pokoju Andrej Torkar je imenovan za profesorja v 6. činovnem razredu na rudarski šoli v Celju.

Gavroche je gledal in poslušal, skušaje poostri oči z ušesi. Zabaval se je neizmerno.

Bil je poplačan za svoje vestno zanimanje kot gledalec. Zamogel je dobro razumeti dvogovor, ki se je glasil nekam tragično v tem mraku. Mož je vpraševal, Montparnasse odgovarjal.

— Koliko si star?

— 19 let.

— Krepek si, čeden; zakaj ne delaš?

— Se mi ne ljubi.

— Kaj si?

— Potepuh.

— Govori resno. Ali bi mogel kaj zate storiti? Kaj hočeš postati?

— Tat.

Nastal je molk. Starec se je globoko zamislil. Stal je nepremično in ni izpustil Montparnassa.

Zdaj in zdaj je mladi lopov močen in gibek, poskočil ko divja zver v pasti. Sunil je, poskusil brcati, kretal obupno z udi, skušal uiti. Starec je, kakor bi tega ne opazil, držal z eno roko njegovi obesi s prepričevalno hladnokrvnostjo prevladujočega.

Nekoliko časa je sanjaril starec; potem ostro pogledal Montparnassa, in

Celjsko pevsko društvo naznanja svojim pevkam in pevcem, da odpade vaja mešanega zbora v pondeljek, dne 12. t. m. vsled prireditve predavanja Orjune v Narodnem domu in koncerta Brandl-Ličar. Vaji ženskega zbora v sredo 14. in moškega v četrtek 15. t. m. se vršita redno. Pri moškem zboru je želeli obilnejšega obiska radi priprave za proslavo narodnega praznika 1. decembra.

Planinski koledar 1924 se dobi v Celju pri gg. Ivanu Krajncu, Zadržna Zveza, in Slavku Frece (delikatesna trgovina Frece & Plahuta). Planinci, pridno segajte po njem, ker bi bilo presramotno za nas, če bi se morala izdaja za turistovski in tujski promet tako koristnega koledarčka po devetem letu ukiniti vsled pomanjkanja odjemalcev.

Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem svojim članom, da bo tajništvo od 15. nov. dalje radi preobilnega dela uradovalo za stranke dnevno od 9. do 12. ure. V teh urah je zapopadeno tudi poslovanje Trgovskega bolniškega in podpornega društva poslovalnice Celje.

Uradni dnevi Trgovske in obrtniške zbornice so v Celju vsak drugi torek in to v mesecu novembru dne 14. in 27., v decembru dne 11. od 8. do 12. ure v poslopju Javnega skladišča in prevozne družbe d. d. l. nadstr. Priporoča se vsem trgovcem in industrijcem iz mesta in okolice, da se te institucije v čim večji meri poslužujejo.

Redka jesenska prikazen. G. Štefan Stepišnik iz Trnovlj je prinesel danes v naše uredništvo lepo ajdovko, ki jo je našel v Bovšah. Čudno jesen imamo letos, ko se dobi razen pomladanskih cvetic, gobe in drugo sadje. Mravlje se še niso spravile v notranjost svojih mravljišč, vsa narava nam prorokuje, da bomo imeli še lepe in tople dni.

Konjiška inšpekcija, pomoč invalidom. Na podlagi dopisa ministrstva za notranje zadeve Slovenije v Beogradu SL. št. 7736/23 z dne 26. X. tl. oziroma okrožnice pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelek za notranje zadeve Ljubljana št. 32.658 z dne 5. XI. tl. se razglša: Konjiška inšpekcija v Zemunu je priredila dne 27. IX. tl. konjsko dirko ter določila čisti dobiček iste kot božično pomoč za najrevnejše invalide in njih družine naše kraljevine. Pozivljamo tem potom vse invalide oz. njihove vdove in sirote mesta Celja, ki so resnično siromašni, da vložijo prošnje za božično pomoč pri podpisnem uradu najdalje do 17. XI. tl. V prošnji mora vsak prosilec obrazložiti njegov in družinski položaj ter mora isti sledeče dokumente priložiti: 1. Invalidsko uverenje. 2. Ubožno potrdilo in 3. Družinsko polo, v kateri morajo biti vpisani vsi družinski člani prosilca (pri samcih odpade). Prošnje so koleka proste in morajo biti potrjene od »Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS, podružnice Celje« in policijskega oddelka v Celju. Prošnje, ki bi se direktno poslane na konjiško inšpekcijo v Zemun ali pa, ki bi se vlagale po 17. XI. t. l. se ne bodo upoštevale ter se bodo iste prosilcem vrnile. Vse vložene prošnje se bodo dne 17. XI. tl. potom podpisanega

mu s povzdignjenim glasom, napravil v sencii, kjer sta bila, svečano pridigo, ki jo je Gavroche natančno slišal od besedice do besedice.

— Dete moje, ti nameravaš izle nobe vstopiti v najdelavnejši delokrog. Ah, ti praviš da si potepuh! Pripravi se na delo! Ali si videl nevaren stroj? imenuje se valj. Moramo se ga čuvati, ker je zavraten in divji; ako te zgrabi le za rob suknje, te popolnoma potegne vase. Tak stroj je nezaposlenost. Prenehaj, dokler je še čas, reši sam sebe! Sicer bo prepozno, čez malo časa boš v kolesju. Ako te ima le enkrat, ni več upanja zate! Na delo, lenuh, brez počitka! Železna roka neplodovitega dela te ima v pesti. Nečeš si služiti kruha, imeti svoje opravke, izvrševati dolžnosti. Ne ljubi se ti biti kakor so drugi! Dobro, drugačen boš. Delo je zakon; kdor ga malomarno zavrača, bo čutil muke. Nečeš biti delavec, a boš suženj. . . . Oj, ljubi moj, na krivih potih si, potepuštvo ti je slab svetovalec: najtežje delo je tatvina. Slušaj me in ne podvrzi se mučni potrebi biti len. Postati potepuh, ni ravno prijetno. Manj nerodno je postati pošten človek. Zdaj pa pojdi na premišlju,

urada odposlale na kompetentno mesto. Mestni magistrat celjski, dne 7. novembra 1923. Župan: dr. Juro Hrašovec.

Brzovlaki med Zagrebom in Dunajem bodo od 15. novembra vozili z zagrebškega državnega kolodvora. Brzovlaka številka 507 in 508 bodeta imela počenši z istim dnem med Celjem in Zagrebom restavracijski voz.

Kino Gaberje. Sobota 10., nedelja 11., ponedeljek 12. novembra »Ilona«, krasna drama v 5. dejanjih.

Dopisli

Polzela pri Celju. Na Polzeli se je vršil dne 4. tm. na javnem trgu protestni shod proti nasilju, ki ga izvršuje italijanska vlada na svojih državljanih jugoslovanskega jezika. Udeležencev je bilo okroglo 500 oseb iz župnij Polzela, Braslovče, Gomilsko, Št. Andraž in Št. Peter v Sav. dolini ne glede na politično pripadnost, večinoma kmetstvo ljudstvo in lepo število inteligence. Zborovanje je otvoril zdravnik g. dr. Červinka in dal po kratkem uvodu besedo posestniku Matiji Bosnjaku iz Preserja pri Braslovčah ter tovarniškemu uslužbencu Ivanu Tomažiču na Polzeli, katera sta slikala v živih barvah trpljenje in muke naših rojakov na zasednem ozemlju. Videli smo marsikatero roso oko in kremente pesti naših vrlih Savinjanov so se krčile srda in gnjeva nad postopanjem barbarskih laških fašistov nasilnežev. Slišali so se vzkliki: »Le počakajte polentariji, dan plačila vam ne mine!« Tudi žene in dekleta so na shodu slično govorile. Zelo častno je bilo zastopano na tem pravem ljudskem taboru duhovništvo iz okolice. Čelo č. očeta kapucina z dolgo sivo brado smo videli med zborovalci. Tako enodušnemu nastopu vsega naroda je sledilo čitanje resolucije po domačem nadučitelju gu. Sotlarju, ki jo je množica z živahnim pritrjevanjem in vzklikanjem odobrila. Resolucija se glasi: Na protestnem shodu na Polzeli dne 4. novembra 1923 zbrani narod Spodnje Savinjske doline protestira proti nezaslišanemu nasilju italijanske fašistovske vlade na naših bratih in sestrah na Primorskem ter v Istri. Najodločnejši protest dvigamo proti zapiranjem slovenskih in hrvatskih šol, izganjanju našega tamkaj domačega slovenskega učiteljstva, preganjanju slovenskih domačih duhovnikov, prepovedi rabe slovenskega ozir. hrvatskega jezika v uradih, cerkvah, šolah, i. t. d., ker tepta Italija s tem našim rojakom zajamčene najelementarnejše pravice! Italijanskim fašistom kličemo: »Ves svet si želi miru, le vi roljate z meči napram tačas manjštevilnim in slabšim slovenskim sodržavljanom. Kulturen svet se nad tako vašo namišljeno hrabrostjo zgraža in vašo naduto ošabnost obsoja!« Pozivamo ves jugoslovanski narod, zlasti našo vlado in naše poslance, da se zavzamejo za pravice slovenske manjšine v Italiji z vso odločnostjo in z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Jugoslovanski trgovci morajo bojkotirati fašistovske limone in pomorance ter drugo ničvredno blago, ki prihaja iz pašalika Mussolinijevega ricinovega olja! Kot odgovor na italijan-

kar sem ti povedal. Še nekaj, kaj si hotel od mene? Denarnico. Evo je.

Izpustivši ga, je stavec Montparnassu dal denarnico, ki jo je ta za trenutek potehtal; nato pa je z isto previdnostjo kot bi bil kradel počasi spravil v žep zadaj v suknji.

Ko je bil to rekel in storil, se je dobri mož obrnil in mirno nadaljeval svoj sprehod.

Presenečen je Montparnasse gledal, kako je izginil v temi. To premišljevanje je bilo zanj usodopolno.

Medtem ko je starček odhajal, se je približal Gavroche.

Gavroche se je bil z enim samim pogledom prepričal, da je oče Maboeuf, najbrž dremaje, še vedno sedel na klopi. Nato je pobalil zlezal izpod grmičevja, in se je plazil v senci za nepremičnim Montparnassom. Dospel je do Montparnassa, ne da bi ga ta videl ali slišal, segel oprezno s svojo roko v zadnji žep suknje iz finega črnega blaga, zgrabil denarnico, potegnul roko iz suknje in plazeč se ko belouška izginil v temi. Montparnasse, ki ni imel vzroka, biti opreznim in ki je prvokrat v svojem življenju premišljeval, ni ničesar opazil. Ko je Ga-

ske grozovitosti nad našimi ubogimi slovanskimi sotrpini ustanovila se je takoj po končanem protestnem shodu na Polzeli podružnica »Jugoslovanske Matic«e, h kateri je pristopilo takoj izredno lepo število navzočih. Ta podružnica obsega gori navedene župnije. Izvoljen je bil sledeči pripravljalni odbor: Predsednik g. dr. Vid Červinka, njegov namestnik g. Matija Bošnjak, tajnik g. Martin Sotlar, blagajnik g. Josip Tiršek, njegov namestnik g. Anton Prisljan; odborniki: č. g. Ivan Jodl, župnik na Polzeli, nadalje gg.: Omladič Josip (Polče), Ivan Remič (Letuš), Franc Turnšek (Župan Breg), Franc Plaskan (Orlavas), Ivan Tomažič (Polzela) in gdč. Justi Repič (Polzela); Namestniki: Gg. Kulterer (živinozdravnik Braslovče), Uršič (Polzela), Anton Dobnik (Letuš), Peter Loparnik (Polzela), Emil Vizjak (Polzela), Filip Jelen ter J. Krefl. Občni zbor te podružnice »Jugoslov. Matic«e bo sklican v kratkem. Vsi člani, ki so dne 4. tm. pristopili, se naprošajo, da pridobijo vsak še vsaj po enega ali več novih članov, da bo občni zbor podružnice zopet nekak »ljudski tabor«.

Dnevna kronika.

Za enotno napredno fronto. K tozadevemu našemu uvodniku zavzema stališče »Slov. Narod«, ki pravi, da se z nami strinja in popolno soglašja, mnenja pa je, da vse lepe teoretične razprave o enotnem delu in nastopu vseh narodnih struj za bodoče ne zaležejo prav nič, dokler ni odjeka v obstoječih strankah. Res je to, to zlo smo občutili že pri zadnjih volitvah. Vsi pa vemo, da je volja naroda druga, ne bomo si tajili, da zahteva enoten nastop članstvo demokratske stranke, obrtnik prav tako kakor činovnik in trgovec. Sledeč tej zahtevi članstva je načelstvo demokratske stranke storilo že davno vse korake pri sorodnih strankah, da se tak enoten nastop doseže, bilo pa je doslej v efektu to prizadevanje še neuspešno, ker ni bilo na drugi strani jednako močnega in iskrenega odziva. Toda razvoj razmer kaže, da se ideja enotnosti ne da pokopati in ne bo dala še naprej tlačiti ob tla od posameznikov. Že danes so medsebojni odnošaji mnogo boljši, velika naloga časopisja je, da se zaveda vsikdar, kaj nam življenjsko treba in ne zapade vsak moment na nivo najgrših medsebojnih osebnih bojev in prerekanj. V tem pogledu ljubljansko časopisje in tudi »Slov. Narod« ni dajal ravno dobrega vzgleda in načelne smeri manjšim pokrajinskim listom. Misleča in trezna napredna javnost in članstvo raznih naprednih struj pa je že doslej šlo mnogokje in večkrat na skupno pot za skupnimi cilji preko teorij in načelnih vodstvenih sklepov svojih strank. In to je glasnejši in silnejši memento vsej visoki politiki pri zelenih mizah v Ljubljani, kot vsi diktati, s katerimi gotovi voditelji nekaterih strank delajo »imenom svojih strank« in potem par svojih eksponentov takozvano politiko in javno mnenje, ki doživi potem ob volitvah popoln polom.

Odlikovanje. Z redom sv. Save V. vrste je odlikovan dr. Stane Rapé, učitelj v Ljubljani. Čestitamo!

vroche prišel do mesta, kjer je bil oče Maboeuf, je vrgel denarnico čez plot in je kar najurneje pobral pete.

Denarnica je priletela očetu Maboeuf na nogo. To ga je zbudilo. Sklonil se je in pobral možnjo. Čudno se mu je zdelo, in jo je odprl. Bila je denarnica z dvema oddelekoma; v enem je bilo nekoliko drobiža, v drugem pa šest napoleonov.

Maboeuf je to ves iz sebe nesel svoji gospodinjji.

— To nam je nebo poslalo, je menila mati Plutarque. K.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

10. sobota. »Pri belem konjičku«. 50% znižane cene. Izven.

13. torek. »Tat«. B.

Gostovanje članov zagrebškega gledališča ge. Podgorske in g. Nučiča.

14. sredo. »Tat«. A.

12. XI. se bliža. Slovenci, ali ste si že naročili pri C. M. družbi rapalski kolek?

Avto vožnja: Vransko Sv. Peter v Sav. dolini začne z dnem 12. t. m. zopet redno voziti in sicer po sledečem voznem redu: Odhod z Vranskega zjutraj ob 5:30 uri k jutranjemu vlaku; odhod z Vranskega 9:30 uri k vlaku v Sv. Peter. Nazaj iz Sv. Petra na Vransko: Odhod Sv. Peter ob 8:30 uri zjutraj in popoldne ob 4:10 uri. Cenjenemu občinstvu se da na znanje, da se bodo točnost po možnosti redno vzdrževala ter bodo primerne vozne cene.

Izseljevanje v Z. D. A. Ministrstvo za socialno politiko, izseljeniški odsek je priobčilo, da je naša letna kvota za izseljenje v Združene ameriške države za letošnje izčrpana, ter odredilo, da se imajo vsi novi prosilci s to motivacijo zavrniti. Prošnje, katere se nahajajo že pri izseljeniškem odseku se bodo pristojnim oblastim vrnile s tem, da se prosilcem vrnejo priloge in da se jih obvesti, da se izseljenje za letošnjo leto zbog izčrpane kvote ni moglo odobriti. Enako se bodo rešile tudi one prošnje, koje so bile tukaj sprejete in ki niso bile predložene v odobrenje. V pogledu predlaganja prošenj za izseljenje v Z. D. A. za bodoče leto 1924/25 se bodo pravočasno izdala potrebna navodila.

J. A. D. Triglav v Zagrebu naznanja svojim članom, da se vrši dne 10. nov. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih Prilaz 34/III. l. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika, 2. čitanje zapisnika, 3. poročilo odbora, 4. poročilo revizorjev, 5. volitve novega odbora, 6. slučajnosti. Vabimo tudi cenj. gg. starešine. Odbor.

Konferenca uradniških združenj v Beogradu. V Beogradu so se zbrali 7. tm. h kongresu delegati Zveze uradniških združenj; ljubljanski delegat je g. Lilek. Delegati razpravljajo o treh vprašanjih. Prvo se tiče stališča državnih nameščencev napram novi službeni pragmatiki, glavni referent o tem vprašanju je g. Lilek. Mnoge določbe zakona povzročajo trajno nezadovoljstvo. Uredba od 1. nov. je nepopolna in mrgoli krivic. Državni nameščenci zahtevajo takojšnjo izvedbo korenite reforme. Delegati bodo sestavili konkretne predloge. Kot tretja točka se bo obravnavalo vprašanje plač in doklad. Minimalna zahteva je, da vlada iz odobrenega kredita 200 milijonov takoj izplača primerne predume na nove plače, ker uradništvo ne more več naprej. Zagrebški pokrajinski namestnik je posetil Pašiča ter mu razložil položaj uradništva na Hrvatskem. Po njegovem poročilu so zahteve uradništva upravičene. Pašič je odgovoril, da bo vlada razpravljala o uradniškem pokretu zelo resno.

Nemški Schulverein že zopet šari in tiple po naših krajih. V rokah imam letak ravnokar omenjenega društva, ki ponuja šolskim vodstvom po Štajerski »Jahrbüchlein für die deutsche Jugend«. Na letaku je slika, katera predstavlja na razvalini stoječega učitelja, ki kaže na Slovenske gorice in opozarja dečka in deklico z vsklikom: »Nie vergessen!« — Nemci stegujejo vratove, polomljene kosti so se jim malo poravnale, bolečine so popustile in že so na delu za ekspanzijo. P. n. šolska vodstva in vse druge korporacije, pazite, da se ne ukrade zopet zgagar v našo hišo! Mladinski kalendarček za l. 1924 imamo hvala Bogu svoj, saj je založila »Družba sv. Cirila in Metoda« — »Kraljeviča Marka«, ki čaka na mlade ročice, da ga odvedejo na svoj dom. Šolska vodstva naj se odzovejo Schulvereinu na ta način, da opozore mladino na »Kraljeviča Marka« ter ga naroče.

Državna kopališča v Jugoslaviji se dajo v najem v smislu vladnega sklepa. Vzrok za to je iskati baje v tem, ker so vsa kopališča končala z deficitom. Nekoliko nepričakovano se sliši to poročilo ter je glede naših kopališč na Dobrni in v Rogaški Slatini gotovo netočno. Sicer pa smo mnenja, da se ta sklep kopališč Dobrna in Rogaška Slatina ne tiče, ker ste imovina bivše pokrajine Štajerske, torej pokrajinska last, ki je danes v državni upravi. Pri vsem je več kot jasno, da za take obrate predpisi državnega gospodarstva in obratovanja niso najbolj prikladni.

Mož umoril svojo ženo. V Stanošini sta živel zakonska Drevenšek v hudih rodbinskih preprih, ki so dovedli često do pretefov. Pred nekaj

dnevi se je prepir končal s tem, da je žena pobegnila v Zagreb k sinu. Od tam je vložila po ptujskih odvetnikih dr. Šalamunu in dr. Senčarju tožbo za ločitev zakona. Dne 7. t. m. so imeli pred ptujsko sodnijo poravnalen dan, ki pa je ostal brezuspešen. Podali so se vsi z ženo, tudi njen brat in njena sestra v pisarno imenovanih odvetnikov. Mož je nastopal zelo odurno in oblastno, tako da je prišlo do novega prepira in je žena odšla ogorčena iz pisarne. Kmalu za njo je odšel mož, dr. Šalamun pa se je z ostalima dvema še razgovarjal. Okrog 5. ure sta odšla tudi brat in sestra iz pisarne, a se je brat že čez par minut vrnil z novico, da je Drevenšek pred dravskim mostom svojo ženo umoril. Drevenšek je bil takoj aretiran.

Novorojenčka sežgala. Dne 7. tm. se je dogodil v Ljubljani strašen zločin. Dvajsetletna Roza Blaško, služkinja poštnega ravnatelja dr. Debeljaka, je imela dalje časa ljubavno razmerje, ki je imelo za posledico dete. Zjutraj je v svoji sobi porodila brez druge pomoči, položila je novorojenčka v lesen zaboj in ga nesla v pralnico na vrtu. Nihče ni vedel, da je Blaško porodila. Omenjenega dne pa je Blaško pripravljala perilo in zakurila v pralnici pod kotlom. Vzela je dete ter ga zavitega v cunjce pomašila v peč, nakar je odšla v mesto. Čez nekaj časa se je začel razširjati neznošen smrad. Domača hčerka in še neka sorodnica gospodarja sta šli, odprli peč in potegnili na veliko začudenje napol pečenega otroka iz peči. Služkinjo so takoj aretirali.

Skozi Macedonijo.

5. Skoplje—Kačanik.

Neke nedelje zjutraj v avgustu odpeljala se je večja slovenska družba iz Skoplja, v 30 km oddaljen Kačanik z namenom, da iznenadijo našega sorojaka, srezkega načelnika v Kačaniku. Posrečilo se nam je popolno, prišli smo do srezke hiše ob 8. uri zjutraj, ne da bi nas opazil ter v kvartetu zapeli. »Tam čez izaro«. Originalna ideja, kaj? Ne on sam, tudi gospa soproga, rojena Alzačanka, ki pa tudi srbsko in slovensko govori in pa prebivalstvo mesteca, Arnavti, čudili so se ubranemu petju pred srezom. Večjega veselja mu ne bi mogli napraviti. Vsak nam bo pritril, kdor pozna našega dr. Tomo Tollazija, kot pevca. Z radostjo nam je v zahvalo zapel več samospenov, katere je ga. soproga umetniško spremljevala na glasovirju. Bil je to dan odmora za nas, večno od krute vročine mučenih Skopljanecv. Kačanik leži precej višje in v hribovju, poraščeni z bukovim gozdom, pravo letovišče. Šli smo tudi takoj k vodi, kjer smo malodane ostali ves dan. Naš Pavle je takoj zasidral balon z vinom, ki smo ga iz Skoplja s seboj prinesli, v mrzli gorski vodi. Vsak je imel kako delikateso macedonije s seboj; imeli smo nenkrat piknik brez medsebojnega dogovora. Kopalimo se, lovili ribe, rake, a kar je bilo najzanimivejše, poslušali smo z radovednostjo doživljaje in izkušnje srezkega načelnika, Slovenca.

Kačanik izvira iz Kačaka. So tu Kačaki? Seveda so, poleti se drže v gozdih, pozimi pa pridejo skrivaj k sorodnikom, ki jih prikrivajo. Pred kratkim je bila v Gornjem Kačaniku zanimiva borba s Kačaki. Orožništvo je zvedelo, da je neki Kačak prišel domov ter obkolilo hišo. Kačak se je branil z bombami in puško. Na odane strele so prihitali Kačaki iz gozda ter obkolili orožnike, a tem so zopet na pomoč prišli vsi ostali orožniki iz orožniške stanice. Bila je pravcata bitka, v kateri je bil ubit eden orožnik in pa Kačak v hiši. Tu je krvna osveta še v cvetju. Arnavtu ni nič posebnega, če ubije človeka, ravno tako se nič ne boji za svoje življenje. Sramota je, če bi moral biti zaprt, zato pa tudi plača vsako svoto, da se te kazni oprosti. Zelo stara je tu navada, da pri sodnji dobi oni pravico, ki več plača.

Pa tudi najlažja je taka sodba. Kako naj se pa srezki načelnik, ki ima samo 4 razrede osnovne šole s paragrafi ubija, lažje je polniti lonec s suhim zlatom. Arnavti se ne morejo dovolj čuditi, da novi srezki načelnik, ki je celo doktor, tako vpludno z njimi postopa, povsem novo jim je pa bilo,

da bo pravico dobil oni, kateremu po zakonu pripada. Njegov sluga ga je že čez par dni zaprosil, naj bi mu dal kak lek zoper mazolčke, ki se mu po nogah spuščajo. »Vmičaj si skozi 14 dni zjutraj in zvečer noge, potem pa pridi po lek«. Vbogat ga je in je ozdravel, a ni mogel razumeti, da je srezki načelnik obenem doktor — zdravnik.

Za obravnavo proti nemu arnavtu, ki je ubil človeka iz krvne osvete, je bilo treba dokazati, na kak način se je uboj izvršil, za kar je bilo potrebno ekshumiranje ubitega. Komisija, ki je prišla do groba, je mislila, da je storila svojo dolžnost s tem, da je videla grob; ni se malo čudila, ko je bilo treba človeka, ki je bil že 49 dni v zemlji, izkopati, še bolj pa, da je morala komisija sama po vzgledu predsednika jamo odkopati. Ko so jamo odprli, videli so neverjetno čudo. Iz jame se je vsula truma muh, a od človeka ni bilo nič v jami razen okostja, na katerem se je na rebro videlo, kje je krogla prodrla. V našem grobu bi bilo kaj enacega splošno nemogoče, zatoraj je potrebno, da opišem turški pogreb. Mohamedanska vera predpisuje, da se mora vsak mrlič, ko umrje z vrelim kropom politi in očistiti dlačič. Vse odprtine človeškega telesa se morajo z vato zamašiti. Truplo se položi v grob brez krste, zavito samo v bel prt. Do groba se pripelje mrlič v krsti, katera pa služi za vse mrliče kot prevozno sredstvo. Preko mrliča v jami se polože deske enake po dolžini in ena poleg druge iz spodnjega desnega na gornji levi kot jame tako, da leži mrlič v enem trikotu jame, ne da bi prišel v stik z zemljo, s katero se drugi trikot jame napolni in nasuje gomila.

Če cenjeni bralec malo pomisli, takoj mora uganiti povod k temu načinu, to je: 1. preprečiti, da kdo ostane navidezno mrtev; 2. v slučaju, da vendar še kdo ostane navidezno mrtev, da ima v grobu prostora in da se njegov klic — ker zemlja krije komaj ped debelo deske — čuje iz zemlje. Ali ne zasluži Mohamed v tem oziru našega popolnega priznanja? Na kak temeljit način je vprašanje navidezno mrtvih v orijentu pri mohamedancih rešeno, a kaj je moderni, kulturni zapad ukrenil? Mrliški ogledniki na kmetih?

Splošna opažanja po Macedoniji.

Macedonija ima preteklost, pa ima tudi bodočnost. Kmetijstvo, obrt in industrija, vse je nekako v postajanju, kar se vrši v okviru starih časov.

Danes še vidiš, da seljak orje z lesenim plugom kakor pred več stoletji, zraven njega pa sosed z železnim plugom. Obrt, kakor na primer tkanje na ročnem tkalnem stolu in slično, z eno besedo vse, kar se je pri nas na zapadu že v prejšnjem stoletju začelo izdelovati v tovarnah, izdeluje se v Macedoniji še vedno po stari navadi, vendar pa se že tu intant opazi visok dimnik, znamenje tovarne. Po mestih vidiš poleg neznatne turške kučice iz blata, najmoderneje trinadstropne stavbe z električno razsvetljavo in vsem modernim komfortom. Tu se preraja orijent v okcident, metamorfoza, življenje nastaja na mestu, kjer je pred par leti pod turškim režimom bila pokrajina podobna Snegulčici v spanju. Da, Macedonija ima bodočnost. Kadar bo dobila svoje prometne žile, da bo mogla svoje bogastvo deželnihih pridelkov hitro

praviti na svetovni trg, kadar bo odprla svoje rudnike z rudami in premogom, takrat bo postala poznana in poželjena dežela. Mar mislite, da se Bolgari potegujejo toliko za to deželo radi njenega lepega imena? Naša država bi trebala stremeti za tem, da si pridobi zaupanje ljudstva, ker današnje ljudstvo ni vzgojeno v duhu Cara Dušana, velikega Srbina, ki je tu gospodoval. Bitka na Kosovem je Srbstvo v Macedoniji uničila.

Večkrat sem se spustil v razgovor z Macedonci, a vedno sem dobil vtis, da so napram Srbom nezaupljivi; pač pa imajo zaupanje do Prečanov, akoravno v uniformi, izvedel sem polagoma tudi vzrok. Saj ni neznan, da so po prevratu pristopili k orožništvu vsakovrstni ljudje. Predsednik neke občine, ki je na vprašanje: »Kako je z roparji v vaši občini?«, odgovoril: »Odkar so zadnji lopovi odšli k orožnikom, je ropanje ponehalo«, ni govoril neresnice.

Tako mi je pripovedoval Macedonec, da ga je orožnik nekega večera postavil pred njegovo hišo kot stražarja s puško, kjer je moral v dežju stražiti celo noč — orožnik je pa spal v njegovi postelji. Taki in slični dogodki, ki so se po prevratu dogajali, so samo-objebi umevni in se ne more nikomur krivica prebacivati, vendar so pa v zvezi s postopanjem manjvrednega uradništva, ki je bilo poslano v te kraje, vzbudili nezaupanje ljudstva. Težko je pa pridobiti zopetno zaupanje. Ako priznamo našim bratom Srbom marsikatero dobro lastnost, ne moremo jim priznati talenta organizacije, ki bi bil v zvezi z železno krepko roko neobhodna potreba za ureditev razmer v Macedoniji. Storzkov.

Razne vesti.

Davidov grob iščejo. Kakor poroča »Daily Telegraph« iz Jeruzalema, je začel arheolog Mac Alister na obronkih gore Ofela blizu »Marijinega vrelca« z izkopavanjem. Alister upa najti Davidov grob. Dela hitro napredujejo, odkar je bila odstranjena težkoča pregovoriti domačine, da ne bodo svetinje Haram-eš-šerifa onečaščene. Vlada v Palestini je zahtevala kot pogoj za nadaljevanje dela garancijo v znesku 5000 funtov šterlingov. Najbrže ne bodo v grobu našli bogastva, kakor v Tutankamenovi grobnici, ker je po poročilu judovskih zgodovinarjev oropal Davidov grob neki Makabejec in odnesel srebrnih predmetov za tri tisoč talentov.

18-16

Bleščeče-belo perilo dobi gospodinja brez truda le z Zlatorog-milom! Radi svoje dobre kakovosti niti najmanj ne škoduje perilu!

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic.
Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Odlikovani brivec in lasničar Koštomaj, se priporoča.

Priporočam se za izdelovanje modernega pohištva

iz vsakovrstnega tuzemskega, kakor tudi inozemskega lesa. Brza in solidna postrežba. 10letna garancija in veliko znižane cene. **Spalne sobe vedno v zalogi!**

Franjo Korun (Wagner)

Št. Jurij ob Taboru (S. d.).

JETIKA!

Dr. Pečnik zdravi bolne na pljučah v Celju, Cankarjeva ul. 11/II, vsaki petek in tudi četrtek. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Razširjajte „Novo Dobo“!

R. Almoslechner, draguljar, Celje, Gosposka ulica 14.

Pozlatiti! Posrebiti!
Zaloga zlatnine in srebrnine, China srebra, ur itd. Lastna popravilnica. Poročne prstane po meri tekom štirih ur. Kupuje se staro zlato in srebro. 1116 6-5

Ivan Mastnak Celje

Kralja Petra cesta 15

24-9

priporoča cenjenim odjemalcem svojo veliko zalogo češkega in angleškega blaga. D-belo sukno za površnike, vsi kovrstnega sukna za moške in ženske obleke, barhand, cefir, belo platno in vse krojaške potrebščine. Velika zaloga gotovih površnikov (Raglan, Schliefer, Stutzer), gumi plašče, lepe moderne obleke za gospode in dečke po zelo nizkih cenah.

Priporoča se fotografski in umetno slikarski atelje za modern portret in industrijo

Avg. ČERNE, Celje
Ljubljanska cesta št. 10.

Poveča in slika po vsaki sliki in po naravi v olju, akvarel, pastel, tuš in krajon. Slika in založi razglednice od 1000 kom. naprej v eno- in ttribarvnem tisku. Restavrira stare slike, umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privat, itd. Pridem tudi na dom. (Za fotografa popust). Slike za legimitacije se dobe najhitreje! 18-9 Posebnost A. Černe, patent slikarstva. Drž. uradniki imajo znaten popust.

Dežnikarna Jos. Vranjek

Kralja Pe- Bivša
tra c. 15. **Celje** Graška ul.

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno. 27

F. Urch, Celje

prej „Johann Stallner“
Glavni trg št. 17.

▽△▽

Trgovina z drobnim, modnim in manufakturnim blagom in perilom. Vse potrebščine za krojače in šivilje, kakor tudi posteljno perje in puh, žimo ter morsko travo.

Prva hrvatska štedionica podružnica Celje

Ustanovljena l. 1846.

Aleksandriova ulica.

Ustanovljena l. 1846.

Delniška glavnica: K 200.000.000

CENTRALA V ZAGREBU.

Rezerv. zaklad: nad K 135.000.000

Podružnice:	Darnvar	Križevci
	Delnice	Maribor
Beograd	Djakovo	Mitrovica
Bjelovar	Gjurgjevac	Nova Gradiška
Brod n. S.	Hlok	Novi sad
Crikvenica	Karlovac	Ogulin
Čakovec	Kraljevica	Osijek g. grad

Vloge: K 2.000.000.000

Prejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun. — Eskomptira menice in devize.

Prejema v inkaso tu- in inozemske menice in čeke.

Izdaja 4 1/2% ne zastavnice in 4 1/2% ne obveznice, ki so davka proste, pupilarno varne in imajo jamstveno sposobnost.

Kupuje in prodaja valute in devize.

Izdaja čeke in kreditna pisma in preskrbuje izplačila na temelju akreditivov na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje kredite v razni obliki.

Izvršuje vse borzne naloge točno in kulantno.

Posreduje pri nakazilih iz Amerike v tuzemstvo.

Kje? V trgovini Kje?

Gustav Stiger

v Celju

16-1

kupite najcenejše in najboljše vse vrste špecijsko in kolonijalno blago ter delikatese.

Zgubil se je

mlad pes

4 mesece star, belo-rumene barve ki sliši na ime »Tedy«. Najditelj se prosi, da ga odda proti nagradi pri Fr. Krick, Aleksandrova ulica 1. 1

Izvežbana

prodajalka

mešane stroke se sprejme takoj za podružnico, ako mogoče z malo kavcijo. Oferte je poslati na upravo Nove Dobe pod »Podružnica«. 2-1

Cenjenim trgovcem!

Vljudno naznanjam, da otvorim

glavno zalogo

kanditov, slaščic in čokoladnih izdelkov po tovarniških cenah pri veletrgovini „Sloga“ v Celju in prosim cenjene odjemalce za cenjena naročila.

Josip Rajšter, tov. kandit in slaščic, **Šoštanj**.

Naznanilo!

Dovoljujem si Vas vljudno opozoriti, da imam redno v zalogi vse v vojaško opremo spadajoče predmete. Izdelujejo se vse vrste uniform, čepic, kakor za vojake, železničarje, policijo, orožnike, finančne stražnike, poštarje, ognjegasce itd.: istotako vsakovrstne športne čepice za gospode, dame in otroke, Velikanska zaloga kožuhovine in kožuhovinskih izdelkov. Prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča naročila ter izdelujem ista točno in po najnižji ceni. Svitle kožuhovine se prevzamejo v snaženje, kakor tudi vse vrste kožuhovine čez poletje v shrambo. Kože vseh vrst se prevzamejo v ustrojenje. Surove kože kupujem po dnevni ceni.

M. Frölich,

krznarija in izdelovanje čepic,

12 Celje, Kralja Petra cesta 11. 5

Veliki 6-oknati

kozolec

v dobrem stanju, z opeko krit, iz hrasovega lesa, v Št. Jurju ob juž. žel. se proda. Naslov pove realitetna pisarna Arzenšek & Comp., Celje, Kralja Petra cesta 22. 2-2

Podpisani se tem potom zahvaljujem banki »Slavija« v Ljubljani, ker mi je ista v polnem znesku izplačala zavarovalnino za pogoreli kozolec vkljub temu, da premija že dalje časa ni bila plačana. Z ozirom na to »Slavijo« vsakomur toplo priporočam.

Ljubečna, dne 8. nov. 1923.

JOSIP KOŠTOMAJ.

Posestvo

pri Rimskih toplicah, 3¹/₂ orala veliko, krasen sadonosnik, njive, travniki in gozd, stanovanjsko in gospodarsko poslopje, se proda. Pojasnila daje Franc Kreuh, Rimske toplice. 1

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgovino R. Stermecki, kjer kupite letos

SUKNO

za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujavo platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros - cene.

Javna dražba

900 m prenosnih sklopnih tračnic za poljsko železnico, na jeklenih pragovih, širina 600 mm, s pripadajočimi 6 pari vozičkov, za transport lesa,

se vrši v četrtek, dne 15. novembra tl. ob 11. uri na Letušu, žel. postaja Rečica ob Paki.

Točnejši podatki pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, njeni podružnici v Celju in županstvu v Braslovčah.

Med. univ.

DR. FERDO KORUN

ordininira vsaki dan za vse zdravilstvo

v Šoštanju, v hotelu „JUGOSLAVIJA“ v I. nadstropju (pri kolodvoru).

ALOJZIJA ZAVODNIK naznanja v svojem, kakor tudi v imenu otrok ALOJZIJA in ANDREJE ter vseh ostalih sorodnikov tužno vest, da je njen preljubljeni soprog, oziroma oče, gospod

ANDREJ ZAVODNIK

mesar in gostilničar

danes, 8. tm. zjutraj ob 6. uri, po kralki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere za umirajoče, v 39. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v soboto, 10. tm. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Prešernova ul. 20, na Mesino pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v pondeljek, 12. tm. ob 7. uri zjutraj v cerkvi sv. Daniela v Celju.

V CELJU, dne 8. novembra 1923.

Žalujoči ostali.

„LASTNI DOM“ V CELJU

registrovana kredita in stavbena zadruga z omejeno zavezo, Prešernova ul. 15.

Sprejema hran. vloge in jih obr. po 6½%, to je 6-50 Din od sto, proti odpovedi do 8 Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru
Rentni davek plača zadruga ter se ne zaračuni vlagateljem!

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50—47

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino ino-
zemskega blaga kakor sukno za moške in žen-
ske obleke, ocfir, šiton, vse krojaške potrebšči-
ne ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

Oblastv. koncesijonirana posredovalnica za promet z realitetami

A. P. ARZENŠEK IN DRUGOVI

d. z o. z.

CELJE :: Kralja Petra cesta 22 :: CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in
malih posestev, industrijskih podjetij itd., itd. vestno in točno. 50—24

Mesarska obrtna zadruga v Celju javlja žalostno
vest, da je njen zvesti član, gospod

Andrej Zavodnik

mesarski mojster v Celju

dne 8. novembra 1923, po kratki, mučni bolezni boguvdano
preminul.

Pogreb rajnega se vrši v soboto, dne 10. novembra 1923
ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

CELJE, dne 8. novembra 1923.

Franc Rebeuschegg,
načelnik.

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

52—39

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 42,000.000. Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsako-
gar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno
obrestovanje. Pošne položnice strankam brez-
plačno na razpolago. Rentno plačuje zavod
iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank
in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knji-
žice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih
safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka
sama.

OSKREBUJE svojim vložnikom prodajo in na-
kup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvr-
šuje za nje tudi inkaso in druga denarna opr-
vila najkvalitetneje. IZPLAČILA v inozemstvu
izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prasanjih.

Duplirano varni zavod.

Telefon št. 35.

POZIV

k subskripciji delnic II. emisije

Celjske posojilnice d. d. v Celju.

Vsled sklepa izrednega občnega zbora z dne 16. 10. 1923 v to pooblaščenim upravnim svetom Celjske posojilnice d. d. v Celju provaja na podlagi pooblastitve Ministrstva za trgovino in industrijo z dne 10. oktobra 1922 VI št. 4788 zvišanje delniške glavnice od Din 1,000.000— na Din 2,500.000— z izdajo 15.000 komadov delnic II. emisije po Din 100— nominale v skupnem iznosu Din 1,500.000— in to pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravo prevzeti na vsako delnico I. emisije eno delnico II. emisije po kurzu Din 120— tako, da prevzamejo dosedanji delničarji 10.000 kom. novih delnic II. emisije v skupnem iznosu po Din 1,000.000—. V svrhu izvršitve opcije morajo v nižje navedeni dobi predložiti dosedanji delničarji delnice I. emisije brez kuponskih pol pri nižje navedenih mestih v svrhu zaznambe izvršitve opcije II. emisije.

2. Novim reflektantom se ponudi 5000 delnic po Din 100— v skupnem nominalnem iznosu po Din 500.000— po kurzu Din 220—.

3. Protivrednost subskribiranih delnic je vplačati takoj ob subskripciji v gotovini. Subskribentom se izroči o plačilu potrdilo, na podlagi katerega se bodo pozneje izročile nove delnice.

4. Nove delnice imajo kupon za leto 1924. ter ne participirajo na čistem dobičku leta 1923., vendar dobijo imetniki novih delnic 8% obresti od dne plačila novih delnic do 1. 1. 1924.

5. Subskripcija traja od 10. novembra do 30. novembra 1923, v subskripcijskem roku neizvršeno optijsko pravo ugasne po preteku tega roka.

6. Kot subskripcijska mesta sta določeni:

Celjska posojilnica d. d. v Celju,
Savinska posojilnica, r. z. z n. z. v Žalcu.

7. Dodelitev delnic je pridržana upravnemu svetu družbe, za nedodeljene delnice vplačano gotovino se vrne najpozneje do 5. decembra 1923.

8. Uspeh te emisije delnic je zasiguran po sindikatu.

CELJE, 9. nov. 1923.

Upravni svet.